

ਇੰਸਟੀਟ੍ਰੂਟ ਆਫ਼ ਇੰਡੋਪੈਟਿਕਲ ਐਂਡ ਆਨਰਜ਼ ਸਟੱਡੀਜ਼ (IIHS)

ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ

ਸਕੀਮ ਆਫ਼ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਿਲੋਬਸ

ਬੀ. ਏ. (ਪੌਗਰਾਮ) ਪੰਜਾਬੀ (ਆਨਰਜ਼)

ਸੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਐਸ (ਚੋਣ ਆਧਾਰਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪੱਧਰੀ), LOCF

ਸੈਸ਼ਨ 2020-21 ਤੋਂ ਲਾਗੂ

**INSTITUTE OF INTEGRATED STUDIES
KURUKSHETRA UNIVERSITY KURUKSHETRA**

Scheme of Examination & Syllabus

B. A. (Programme) Panjabi (Hons.)

CBCS (Choice Based Credit System), LOCF

To be implemented w.e.f Session 2020-21 (In Phased Manner)

ਕੋਰਸ ਕੋਡ (Course Code)	ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ (Subject)	ਕ੍ਰੈਡਿਟ (Credits)	ਪੀਰੀਅਡ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ (Periods Per Week)	ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਸਕੀਮ (Scheme of Examination)			
				ਪ੍ਰੀਖਿਆ (Theory)	ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਂਸਮੈਟ (Internal Assessment)	ਕੁੱਲ ਅੰਕ (Total Marks)	ਸਮਾਂ (Time)
ਸਮੇਸਟਰ ਪਹਿਲਾ (Semester I)							
BH-PBI-CC-101	ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ (Gurmat Kav)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-CC-102	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ (Aadhunik Punjabi Kahani)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-AECC-103	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ : ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ (Punjabi Bhasha : Mudhli Jaan Pachhan)	02	02	40	10	50	02 Hrs
BH-PBI-GE-104	ਪੰਜਾਬੀ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi Safarnama Ate Viharak Punjabi)	06	06	120	30	150	03 Hrs
ਸਮੇਸਟਰ ਦੂਜਾ (Semester II)							
BH-PBI-CC-201	ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਫੀ ਕਾਵਿ (Punjabi Sufi Kav)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-CC-202	ਨਵੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ (Naveen Punjabi Vartak)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-AECC-203	ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪਰੰਪਰਾ : ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ (Punjabi Sabhyachar Ate Lok Prampraa : Sankhep Jaan Pachhan)	02	02	40	10	50	02 Hrs
BH-PBI-GE-204	ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi Mahakav Ate Viharak Punjabi)	06	06	120	30	150	03 Hrs
ਸਮੇਸਟਰ ਤੀਜਾ (Semester III)							
BH-PBI-CC-301	ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ (Punjabi Lokdhara Ate Sabhyachar)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-CC-302	ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ (Punjabi Naval)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-CC-303	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (Aadhunik Punjabi Kavita)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-SEC-304	ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਦਾ ਹੁਨਰ : ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ (Sirjnatmak Lekhan Da Hunar : Adhyan Ate Sikhlai)	02	02	40	10	50	02 Hrs

BH-PBI-GE-305	ਪੰਜਾਬੀ ਗਜ਼ਲ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi Gazal Ate Viharak Punjabi)	06	06	120	30	150	03 Hrs
ਸਮੇਸਟਰ ਚੌਥਾ (Semester IV)							
BH-PBI-CC-401	ਮੱਧਕਾਲੀ ਬਿਰਤਾਂਤਰ ਕਾਵਿ (Madhkali Birtantak Kav)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-CC-402	ਪੰਜਾਬੀ ਗਦਰ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲਹਿਰਾਂ (Punjabi Gadar Kav Ate Krantikari Lehran)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-CC-403	ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ (Punjabi Natak)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-SEC-404	ਫਿਲਮਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਹੁਨਰ : ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ (Filmsazi Da Hunar : Adhyayan Ate Sikhhlai)	02	02	40	10	50	02 Hrs
BH-PBI-GE-405	ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi Ikangi Ate Viharak Punjabi)	06	06	120	30	150	03 Hrs
ਸਮੇਸਟਰ ਪੰਜਵਾਂ (Semester V)							
BH-PBI-CC-501	ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ (Parvasi Punjabi Sahit)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-CC-502	ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ, ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ (Sahit Sidhant, Bharti Ate Unani Kav Shastar)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-DSE-503	ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ (Bharti Sahit)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-DSE-504	ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ (Vishav Sahit)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-GE-505	ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ (Haryana Da Punjabi Sahit Ate Viharak Punjabi)	06	06	120	30	150	03 Hrs
ਸਮੇਸਟਰ ਛੇਵਾਂ (Semester VI)							
BH-PBI-CC-601	ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ (Pakistani Punjabi Sahit)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-CC-602	ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ (Punjabi Aalochana : Sidhant Ate Vihar)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-DSE-603	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਲਿੱਪੀ ਅਤੇ ਪਿੰਗਲ ਅੜੂਜ਼ (Punjabi Bhasha, Lipi Ate Pingal Arooz)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-DSE-604	ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੰਤਾਪ ਉੱਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ (Desh Vand Ate Punjab Santap Uppar Punjabi Sahit)	06	06	120	30	150	03 Hrs
BH-PBI-GE-605	ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ (Pakistani Punjabi Natak Ate Viharak Punjabi)	06	06	120	30	150	03 Hrs

ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਦੇ ਇੰਸਟੀਟ੍ਰੂਟ ਆਫ਼ ਇੰਡੋਗ੍ਰੇਟਿਡ ਐਂਡ ਆਨਰਜ਼ ਸਟੱਡੀਜ਼ (IIHS) ਦੇ ਬੀ. ਏ. ਆਰਟਸ, ਸੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਐੱਸ (CBCS) ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (LOCF)

1	ਮਾਨਵ ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਖੇਤਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ।
2	ਜਾਣਿਲ ਅਤੇ ਬਦਲਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸਮਾਧਾਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਕੌਸ਼ਲ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
3	ਮਾਨਵ ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਮ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
4	ਗਿਆਨ ਪੱਧਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਦਿੱਸਟੀਕੋਣ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਪਰਖ-ਪੜ੍ਹੋਲ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉੱਚਿਤ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
5	ਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
6	ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਹਮਣੀ ਵੇਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੁਣਨ, ਲਿਖਣ, ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
7	ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸਥਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਅਤੇ ਸਿਆਣੇ ਪ੍ਰਤੀਭਾਗੀ ਵਾਂਗ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
8	ਬਾਰਜ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ, ਸਵੈ-ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ/ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੀ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਆਨਰਜ਼) ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਤੀਜੇ :

1. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਕੌਮੀ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਮਾਜਾਂ ਨੂੰ ਗਲੋਬਲੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
2. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸਾਹਿਤਕ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ।
3. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਿਆਂ, ਸਾਹਿਤਕ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸੂਝ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ।
4. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ/ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।
5. ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ।
6. ਸਮਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ, ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਵੇਚਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਬੋਧ ਹੋਵੇਗਾ।
7. ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਲਈ ਰਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।
8. ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਯਥਾਰਥ ਪ੍ਰਤੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਦਿੱਸਟੀ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
9. ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਚੇਟਕ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਅਕਤਿਤਵ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
10. ਸਾਹਿਤਕ ਸੁਹਜ, ਕਲਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਕ ਮੁੱਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੌਧਿਕ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
11. ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾਈ ਕੌਸ਼ਲ, ਕੰਪਿਊਟਰ, ਅਨੁਵਾਦ, ਪੱਤਰਕਾਰਿਤਾ, ਮੀਡੀਆ, ਰੰਗਮੰਚ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
12. ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਜੀਵਨ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪਈ ਸਾਂਝ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਤੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6
ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150
(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਂਸਮੈਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਾਣੀ, ਗੁਰਮਤਿ ਰੂਪਾਕਾਰ ਆਦਿ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ/ ਸੰਵਾਦ ਕਲਾ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਜਾਣ ਕਰਾਉਣਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨ ਕਲਾ, ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.1 ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰੂਪ
- 1.2 ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਅਤੇ ਰੂਪਕਾਰ
- 1.3 ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚਲਾ ਅੰਤਰ
- 1.4 ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ
- 1.5 ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦਾ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਪ੍ਰ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), **ਸਿੱਧ ਗੋਸ਼ਟਿ**(ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ), ਸਿੰਘ ਬੰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2006
- 2.1 ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ
- 2.2 ਕਾਵਿ ਕਲਾ
- 2.3 ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ੈਲੀ
- 2.4 ਸੰਵਾਦ ਕਲਾ
- 2.5 ਵਿਭਿੰਨ ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਵਾਦ
- 2.6 ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ, **ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਲੋਕ**,
- 3.1 ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ
- 3.2 ਵੈਰਾਗ ਦੀ ਭਾਵਨਾ
- 3.3 ਕਾਵਿ ਕਲਾ
- 3.4 ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ੈਲੀ
- 3.5 ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ
- 3.6 ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦਿੱਲੀ
2. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
3. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ ਅਤੇ ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ ਕਾਂਗ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਵੇਕ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
4. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਖੋਜ ਪਤਿੰਕਾ (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1990
5. ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਆਰਸੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ
6. ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਣੀ ਸੰਸਾਰ, ਆਰਸੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ
7. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ : ਚਿੰਤਨ ਤੇ ਕਲਾ, ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
8. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਖੋਜ ਪਤਿੰਕਾ (ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਅੰਕ) ਅੰਕ 26, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

Semester : I
BH-PBI-CC-102
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ
(Aadhuunik Punjabi Kahani)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6
ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150
(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਚੌਖਟੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵਿਧਾਗਤ ਸਰੂਪ, ਵਿਸ਼ੇਗਤ ਸਰੋਕਾਰਾਂ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ/ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਦੁਆਰਾ ਕਹਾਣੀ ਟੈਕਸਟ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.1 ਕਹਾਣੀ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰੂਪ

- 1.2 ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਤੱਤ
- 1.3 ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
- 1.4 ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.5 ਸਮਾਜ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਮੇਰੀਆਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ
- 2.1 ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
- 2.2 ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ
- 2.3 ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ
- 2.4 ਥੀਮਕ ਅਧਿਐਨ
- 2.5 ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਜਸਬੀਰ ਰਾਣਾ (ਸੰਪਾ.), **ਕਿੰਨਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਦਿਲ ਤੁੰਦਾ ਹੈ**, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਸੰਗਰੂਰ, 2015
- 3.1 ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ
- 3.2 ਕਥਾ ਜੁਗਤਾਂ
- 3.3 ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ
- 3.4 ਸਰੋਕਾਰਕ ਅਧਿਐਨ
- 3.5 ਕਿੰਨਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਸਲੇ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1995
2. ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਪੁਸ਼ਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, 1970
3. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਰੈਂਕ, ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਿਮ., ਲੁਧਿਆਣਾ, 1988
4. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਹਿਰੂ, ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਵਿਧਾ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
5. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਫਰ ਤੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ (ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਦੂਜਾ) ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2011
6. ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਅਧਿਐਨ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1988
7. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ : ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਧਿਐਨ, ਆਰਸੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ
8. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀਵਾਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2005
9. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਅਲਕਾ ਸਾਹਿਤ ਸਦਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2006
10. ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਸਾਰ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 1979

Semester : I
BH-PBI-AECC-103
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ : ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
(Punjabi Bhasha : Mudhli Jaan Pachhan)
(Basic Level)

ਸਮਾਂ : 2 ਘੰਟੇ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

(ਪੇਪਰ : 40, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਂਸਮੈਟ : 10)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਪੰਜੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਦੋ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ 5 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ, ਅੱਖਰ ਬੋਧ, ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਲੇਖ ਰਚਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੱਤਰ ਲੇਖਣ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਧੁਨੀ / ਅੱਖਰ ਬੋਧ
- 1.1 ਅੱਖਰਾਂ/ ਵਰਣਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ
- 1.2 ਅੱਖਰ ਉਚਾਰਣ
- 1.3 ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲਗਾਖਰ
- 1.4 ਸਵਰ-ਵਿਅੰਜਨ
- 1.5 ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਨਿਯਮ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਸ਼ਬਦ ਬੋਧ ਤੇ ਵਿਆਕਰਣਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ
- 2.1 ਸ਼ਬਦ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ,
- 2.2 ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ (ਅਗੇਤਰ, ਪਿਛੇਤਰ)

- 2.3 ਵਿਆਕਰਣਕ ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੋਣੀਆਂ-ਨਾਂਵ, ਪੜਨਾਂਵ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਸਬੰਧਕ, ਯੋਜਕ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਕ
ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਕਲਜ਼ (ਨਿਪਾਤ) ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਵਾਕ ਬੋਧ ਅਤੇ ਅਰਥ ਬੋਧ
3.1 ਵਾਕ : ਅਰਥ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਾਕ ਰਚਨਾ
3.2 ਵਾਕ ਵੰਡ
3.3 ਅਰਥ : ਅਰਥ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਰਥਾਵਲੀ (ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ
ਸ਼ਬਦ, ਵਿਪਰੀਤਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ)

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਸ. ਸ. ਖਹਿਰਾ	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ : ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਬਣਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
2. ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ	ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਕੌਸ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
3. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਣ ਗਗਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਰਾਜਪੁਰਾ, ਪਟਿਆਲਾ, 2006
4. Gurinder Singh Mann	An Introduction to Punjabi Punjabi University, Patiala

Semester : I
BH-PBI-GE-104

**ਪੰਜਾਬੀ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ
(Punjabi Safarnama Ate Viharak Punjabi)**

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਫਰਨਾਮਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ/ ਕਲਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਲੇਖਕ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ/ ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ੈਲੀ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਫਰਨਾਮਾਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਦੇ ਪੰਜ ਉਪ-ਭਾਗ ਹਨ। ਉਪ-ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਨਾਂਵ, ਪੜਨਾਂਵ, ਉਪ-ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਕਿਰਿਆ, ਉਪ-ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਅਖਾਣ, ਉਪਭਾਗ ਚੌਬਾ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਵੇ ਅਤੇ ਉਪਭਾਗ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਉਪ-ਭਾਗ ਛੇ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਧਿਐਲ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਸਫਰਨਾਮਾ ਸਬੰਧੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸਫਰਨਾਮਾ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਫਰਨਾਮਾ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਸਫਰਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਪੰਜਾਬੀ ਸਫਰਨਾਮਾ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.1 ਸਫਰਨਾਮਾ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤੱਤ
- 1.2 ਪੰਜਾਬੀ ਸਫਰਨਾਮਾ : ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
- 1.3 ਪੰਜਾਬੀ ਸਫਰਨਾਮਾ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਜਿੰਦਰ, ਚੱਲ ਜਿੰਦਰ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਚੱਲੀਏ, ਸੰਗਮ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਸਮਾਣਾ, 2016
- 2.1 ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
- 2.2 ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ
- 2.3 ਭਾਸ਼ਾ
- 2.4 ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ
- 3.1 ਨਾਂਵ ਅਤੇ ਪੜਨਾਂਵ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ
- 3.2 ਕਿਰਿਆ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ
- 3.3 ਅਖਾਣ : ਅਰਥ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਯੋਗ, ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਾਣ, ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ
- 3.4 ਮੁਹਾਵਰਾ : ਅਰਥ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਯੋਗ, ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁਹਾਵਰੇ, ਅਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਘੱਟ ਰਹੇ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ
- 3.5 ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2012
2. ਰਛਪਾਲ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਫਰਨਾਮਾ : ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਰਾਜੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਨਾਡਾ, 1991
3. ਰਛਪਾਲ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਫਰਨਾਮਾ : ਸਰੂਪ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1997
4. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਯਾਤਰੀ ਅਤੇ ਸਫਰਨਾਮੇ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟ੍ਰੈਸਟ, ਦਿੱਲੀ, 1980

Semester : II
BH-PBI-CC-201
ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ
(Punjabi Sufi Kav)

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਂਸਮੈਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਫ਼ੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮੱਧਕਾਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੂਫ਼ੀ ਮੱਤ/ ਸੂਫ਼ੀਵਾਦ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਆਧਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
- ਸੂਫ਼ੀਵਾਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਝ ਬਣੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੂਫ਼ੀਵਾਦ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.1 ਸੂਫ਼ੀ ਸੰਕਲਪ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰੂਪ
- 1.2 ਸੂਫ਼ੀ ਮੱਤ ਸਿਲਸਿਲੇ

- 1.3 ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਪੜਾਅ
- 1.4 ਸੂਫੀ ਮੱਤ ਦੇ ਮੂਲ ਸੰਕਲਪ
- 1.5 ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ : ਮੁੱਖ ਰੂਪਾਕਾਰ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤਾਲਿਬ (ਸੰਪਾ.), **ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ**, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੱਕ ਟਰੱਸਟ ਇੰਡੀਆ, ਦਿੱਲੀ, 2011
- 2.1 ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ
- 2.2 ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗੀਤਕਤਾ
- 2.3 ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ੈਲੀ
- 2.4 ਮੌਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
- 2.5 ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪੱਖ
- 2.6 ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ (ਸੰਪਾ.), **ਬਾਬਾ ਵਜੀਦ**, ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਤ ਭਵਨ, ਪਟਿਆਲਾ, 1970
- 3.1 ਵਿਸ਼ਾ
- 3.2 ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰ
- 3.3 ਰਹੱਸਵਾਦ
- 3.4 ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ
- 3.5 ਕਾਵਿ ਅੰਦਾਜ਼/ ਕਾਵਿ ਕਲਾ
- 3.6 ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਅਨਵਰ ਚਿਰਾਗ, ਇਸਲਾਮੀ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਵਿਤਾ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਦਿੱਲੀ
2. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
3. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਇਸਲਾਮ ਅਤੇ ਸੂਫੀਮੱਤ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
4. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2005
5. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੇ਷਼ਠ ਫਰੀਦ ਦਾ ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਵਚਨ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2005
6. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਖੋਜ ਪਤਿਕਾ (ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1997
7. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਅਧਿਐਨ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1986
8. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ (ਸੰਪਾ.), ਖੋਜ ਪਤਿਕਾ (ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ) ਅੰਕ 33, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1989
9. ਲਾਜਵੰਤੀ ਰਾਮਾ ਕਿਸ਼ਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਪੋਇਟਸ, ਆਸਾਜਨਕ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, 1973

Semester : II
BH-PBI-CC-202
ਨਵੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ
(Nveen Punjabi Vartak)

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਨਿਬੰਧ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਸਰੋਕਾਰ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ/ ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ੈਲੀ/ ਕਲਾਤਮਕਤਾ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਵਾਰਤਕਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਸਰੋਕਾਰ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ/ ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ੈਲੀ/ ਕਲਾਤਮਕਤਾ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਵਾਰਤਕਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਰੂਪ ਨਿਬੰਧ ਅਤੇ ਯਾਦਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਰੂਪ ਨਿਬੰਧ ਅਤੇ ਯਾਦਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧ ਅਤੇ ਯਾਦਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਵਾਰਤਕ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.1 ਵਾਰਤਕ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਰੂਪਾਕਾਰਕ ਵਿਲੱਖਣਤਾ
- 1.2 ਆਧੁਨਿਕ ਵਾਰਤਕ : ਪ੍ਰਮੱਖ ਰੂਪਾਕਾਰ
- 1.3 ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਆਰੰਭ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.4 ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧ : ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ
- 1.5 ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਯਾਦਾਂ ਸਾਹਿਤ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਸੁਰਿੰਦਰ ਅਤੇ ਸਿੰਘ, **ਮਨ ਵਣਜਾਰਾ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2017
- 2.1 ਨਿਬੰਧ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਕਾਰ
- 2.2 ਵਿਸ਼ੇਗਤ ਸਰੋਕਾਰ
- 2.3 ਭਾਸ਼ਾਈ ਜੁਗਤਾਂ
- 2.4 ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ
- 2.5 ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁੱਲਾਂਕਣ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਸੁਕੀਰਤ, **ਬਾਤ ਇੱਕ ਬੀਤੇ ਦੀ**, ਪੀਪਲਜ਼ ਡੋਰਮ ਬਰਗਾੜੀ, 2015 (ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ)
- 3.1 ਯਾਦਾਂ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਕਾਰ
- 3.2 ਵਿਸ਼ਾ
- 3.3 ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ
- 3.4 ਭਾਸ਼ਾਈ ਜੁਗਤਾਂ
- 3.5 ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁੱਲਾਂਕਣ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
2. ਧਰਮਪਾਲ ਸਿੰਗਲ, **ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ**, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ
3. ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧ : ਸਰੂਪ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1991

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰੰਪਰਾ : ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
(Punjabi Sabhyachar Ate Lok Pramprā : Sankhep Jaan Pchhan)

ਸਮਾਂ : 2 ਘੰਟੇ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

(ਪੇਪਰ : 40, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 10)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਪੰਜੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਦੋ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ 5 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੱਧਕਾਲੀ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਰਾਹੀਂ ਮੱਧਕਾਲੀ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸਰੂਪ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਰਤਮਾਨ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ : ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ
- 1.1 ਸਭਿਆਚਾਰ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲੱਛਣ
- 1.2 ਲੋਕਧਾਰਾ : ਅਰਥ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਤੱਤ ਅਤੇ ਖੇਤਰ
- 1.3 ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਅੰਤਰ ਨਿਖੇੜ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ
- 2.1 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਮੂਲ ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ
- 2.2 ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

- 3. ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰੰਪਰਾ
- 3.1 ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤ,
- 3.2 ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤੀ ਰਿਵਾਜ
- 3.3 ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਕਲਾਵਾਂ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

- 1. ਸੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ **ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕਧਾਰਾ**
ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟ੍ਰੈਸਟ, ਇੰਡੀਆ, 1999
- 2. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ **ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਸਮੀਖਿਆ**
ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2012
- 3. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ **ਲੋਕਯਾਨ ਅਧਿਐਨ**
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
- 4. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਡਰੈਂਕ **ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ**
ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ
- 5. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ **ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ**
ਗਰੇਸੀਅਸ ਬੁੱਕਸ, ਪਟਿਆਲਾ, 2012
- 6. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ **ਲੋਕਯਾਨ ਸ਼ਾਸਤਰ**
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
- 7. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੌਸੀ **ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ**
ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1999
- 8. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ **ਲੋਕਧਾਰਾ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ**
ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ, ਪਟਿਆਲਾ, 1998
- 9. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਠਲ ਅਤੇ
ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ **ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ**
ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2003
- 10. Harjeet Singh Gill **Folk Art of the Punjab**
Punjabi University, Patiala

Semester : II
BH-PBI-GE-204
ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ
(Punjabi Mahakaav Ate Viharak Punjabi)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਂਸਮੈਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਦੇ ਕਲਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ/ ਮਹਾਂਕਾਵਿਕ ਜੁਗਤਾਂ/ ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ੈਲੀ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਲੇਖਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਦੇ ਪੰਜ ਉਪ-ਭਾਗ ਹਨ। ਉਪ-ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ (ਛੇ), ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ-ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ (ਛੇ), ਉਪ-ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਅਗੋਤਰ-ਪਿਛੇਤਰ (ਛੇ) ਅਤੇ ਉਪਭਾਗ ਚੌਥਾ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਛੇ) ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਗ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿੱਚ ਛੰਦਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਉਪ-ਭਾਗ ਛੇ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਖ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ
- ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਸਬੰਧੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਦੁਆਰਾ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.1 ਮਹਾਂਕਾਵਿ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤੱਤ
- 1.2 ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ : ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
- 1.3 ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, **ਨਨਕਾਇਣ**, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2019
- 2.1 ਨਾਨਕ ਬਿੰਬ
- 2.2 ਕਲਾ ਪੱਖ/ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ
- 2.3 ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਖ
- 2.4 ਕਾਵਿ ਜੁਗਤਾਂ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ
- 3.1 ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ
- 3.2 ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਨੇਮ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ ਬੋਧ
- 3.3 ਅਗੋਤਰ-ਪਿਛੇਤਰ
- 3.4 ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ
- 3.5 ਛੰਦ : ਅਰਥ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਤੱਤ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਦਾ ਵਿਕਾਸ**, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਦਿੱਲੀ
2. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੀਖਿਆ ਸੰਸਾਰ, “ਨਨਕਾਇਣ : ਮਹਾਂ ਕਾਵਿ ਜਨ ਕਾਵਿ ਸਾਖੀ”, ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ (ਪੰਨੇ 101-111)
3. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸੌਨੀ, **ਨਨਕਾਇਣ : ਇੱਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ
4. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2012

Semester : III
BH-PBI-CC-301
ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ
(Punjabi Lokdhara Ate Sabhyachar)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੈਡਿਟ : 6
ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150
(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਂਸਮੈਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸਰੂਪ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਰਤਮਾਨ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
- 1.1 ਲੋਕਧਾਰਾ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
- 1.2 ਲੋਕਧਾਰਾ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੱਤ
- 1.3 ਲੋਕਧਾਰਾ ਦਾ ਖੇਤਰ
- 1.4 ਸਭਿਆਚਾਰ : ਸਿਧਾਂਤਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ
- 1.5 ਸਭਿਆਚਾਰ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

1.6 ਸਭਿਆਤਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਪਾਰਾ : ਅੰਤਰ ਨਿਖੇੜ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਸੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਣਜਾਰ ਬੇਦੀ, **ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕਪਾਰਾ**, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ, ਦਿੱਲੀ, 2011
- 2.1 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਾਚ
- 2.2 ਮੇਲੇ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰ
- 2.3 ਜਾਦੂ ਟੂਣੇ ਤੇ ਧਰਮ
- 2.4 ਲੋਕਾਚਾਰ ਤੇ ਗੀਤੀ ਰਿਵਾਜ
- 2.5 ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਪਾਰਾ ਅਧਿਐਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਵਿਹਾਰਕ ਪਹਿਲੂ
- 3.1 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਮੂਲ ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ
- 3.2 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਭੂਗੋਲਿਕ ਪਹਿਲੂ
- 3.3 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਆਰਥਿਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਰੈਂਕ, **ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ**, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ
2. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ** : ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਗਰੇਸੀਅਸ ਬੁੱਕਸ, ਪਟਿਆਲਾ, 2012
3. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੌਸੀ, **ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1999
4. ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, **ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ** : ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਲੋਕਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2004
5. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, **ਲੋਕਪਾਰਾ ਭਾਸ਼ਾ** ਅਤੇ **ਸਭਿਆਚਾਰ**, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ, ਪਟਿਆਲਾ, 1998
6. ਸੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, **ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕਪਾਰਾ**, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟ੍ਰੈਸਟ, ਇੰਡੀਆ, 1999
7. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, **ਲੋਕਜਾਨ ਅਧਿਐਨ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
8. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, **ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਲੋਕ ਵਿਰਸਾ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1996
9. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਾਚ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1996
10. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, **ਲੋਕਪਾਰਾ** : ਪਰੰਪਰਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
11. ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), **ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਪਰੰਪਰਾ**, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 1987

Semester : III
BH-PBI-CC-302
ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ
(Punjabi Naval)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6
ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150
(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਨਾਵਲ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਵਲਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਨਾਵਲ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਵਲਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਰਤਾਂਤ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਤਮਕਤਾ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ਼ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਰਾਹੀਂ ਨਾਵਲ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਚੰਖਟੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਵਿਧਾਗਤ ਸ੍ਰੂਪ, ਵਿਸ਼ੇਗਤ ਸਰੋਕਾਰਾਂ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ/ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਵਲਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਦੁਆਰਾ ਨਾਵਲੀ ਟੈਕਸਟ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.1 ਨਾਵਲ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰੂਪ
- 1.2 ਨਾਵਲ ਦੇ ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਤੱਤ
- 1.3 ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
- 1.4 ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਅਵਤਾਰ ਬਿਲਿੰਗ, **ਖਾਲੀ ਖੂਹਾਂ ਦੀ ਕਥਾ**, ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2015
- 2.1 ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ
- 2.2 ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਮਸਲੇ
- 2.3 ਗਲਪੀ ਪ੍ਰਬੰਧ
- 2.4 ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰ
- 2.5 ਕਥਾਨਕ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਬਲਬੀਰ ਪਰਵਾਨਾ, **ਖੰਡਵਦਾਹ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2019
- 3.1 ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
- 3.2 ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ
- 3.3 ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਿਧੀਆਂ
- 3.4 ਨਾਵਲ ਕਲਾ
- 3.5 ਕਥਾਨਕ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਣ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ, **ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ : ਵਿਧੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ**, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ, ਦਿੱਲੀ
2. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖਾਹਰਾ, **ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਐਨ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1986
3. ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦਵੇਸ਼ਵਰ, **ਨਾਵਲ ਸ਼ਾਸਤਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2002
4. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, **ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ**, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2005
5. ਜਸਪਾਲ ਕਾਂਗ, **ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਗਲਪ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1995
6. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਹਿਰੂ, **ਨਾਵਲ ਦੀ ਵਿਧਾ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
7. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ, **ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ**, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1978
8. ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, **ਆਓ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹੀਏ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2006
9. ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ, **ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਸਾਰੀਖਿਆ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2013
10. ਰਜਨੀਸ਼ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, **ਗਲਪ ਅਧਿਐਨ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 1999
11. ਰਜਨੀਸ਼ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ : ਵਿਰਸਾ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2020
12. E. M. Forester, **Aspects of the Novel**, Edward Arnold, London, 1963
13. Edwin Muir, **The Structure of the Novel**, The Hogarth Press, London, 1967

Semester : III
BH-PBI-CC-303
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ
(Adhunik Punjabi Kavita)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੈਡਿਟ : 6

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਉਲੀਕਦੇ ਹੋਏ ਆਧੁਨਿਕ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ/ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਧਾਗਤ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੁਆਰਾ ਕਾਵਿ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਸੂਝ ਅਤੇ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.1 ਕਾਵਿ ਸਿਧਾਂਤ
- 1.2 ਆਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
- 1.3 ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਅਤੇ ਰੂਪਾਕਾਰ
- 1.4 ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ : ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ
- 1.5 ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਸਨੋਹੜੇ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ
- 2.1 ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
- 2.2 ਪਿਆਰ ਅਨੁਭਵ
- 2.3 ਕਾਵਿ ਜੁਗਤਾਂ
- 2.4 ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਧੀ
- 2.5 ਨਾਰੀ ਸੰਵੇਦਨਾ
- 2.6 ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਮਨਮੋਹਨ, ਜੀਲ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2017
- 3.1 ਕਾਵਿ ਅਨੁਭਵ
- 3.2 ਕਾਵਿਕ ਜੁਗਤਾਂ
- 3.3 ਕਾਵਿ ਸਰੋਕਾਰ
- 3.4 ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਵੇਦਨਾ
- 3.5 ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ(ਸੰਪਾ.), ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2005
2. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ
3. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਅਧਿਐਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
4. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ
5. ਮੋਹਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2002
6. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਖੋਜ ਪਤਿੰਕਾ (ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ ਅੰਕ) ਅੰਕ 22, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1998
7. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਸੰਵੇਦਨਾ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
8. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦਾ ਸੁਹਜ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪਰਿਪੇਖ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
9. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2006

ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਦਾ ਹੁਨਰ : ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ
(Sirjnatmak Lekhan Da Hunar : Adhyan Ate Sikhhai)

ਸਮਾਂ : 2 ਘੰਟੇ

ਕੈਡਿਟ : 2

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

(ਪੇਪਰ : 40, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 10)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਪੰਜੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਦੋ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ 5 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਦੇ ਹੁਨਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨ-ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਪਿੰਟ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਹੁਨਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਨ-ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਦੇ ਹੁਨਰ ਵਿੱਚ ਵਿਵਹਾਰਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੇਖਣ
- 1.1 ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੁਕਤੇ
- 1.2 ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ
- 1.3 ਜਨ-ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
- 1.4 ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਲੇਖਣ- ਕਵਿਤਾ, ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਨਾਟਕ
- 1.5 ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਜਨ-ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਸਿਰਜਣਾ : ਪਿੰਟ ਮੀਡੀਆ
- 2.1 ਖਬਰਾਂ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ
- 2.2 ਫੀਚਰ ਲੇਖਣ
- 2.3 ਇੰਟਰਵਿਊ ਲੇਖਣ
- 2.4 ਵਿਗਿਆਪਨ ਲੇਖਣ

2.5 ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਲੇਖਣ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਜਨ-ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਸਿਰਜਣਾ : ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ
- 3.1 ਪੱਧਰਾਂ ਲੇਖਣ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖਣਾ
- 3.2 ਐਂਕਰਿੰਗ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖਣਾ
- 3.3 ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਿੱਖਣਾ
- 3.4 ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖਣਾ
- 3.5 ਵਿਗਿਆਪਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਜਗਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਅਤੇ ਜਨ-ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ
2. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ, ਮੀਡੀਆ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ, ਗਰੇਸੀਅਸ ਬੁੱਕਸ, ਪਟਿਆਲਾ
3. ਪ੍ਰਿਬਵੀ ਰਾਜ ਥਾਪਰ, ਸੰਚਾਰ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ

Semester : III
BH-PBI-GE- 305
ਪੰਜਾਬੀ ਗੜਲ੍ਹ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ
(Punjabi Gazal Ate Viharak Punjabi)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਂਸਮੈਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਗੜਲ੍ਹ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੜਲ੍ਹ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਗੜਲ੍ਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚੋਂ ਗੜਲ੍ਹ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਗੜਲ੍ਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਗੜਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੈਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਦੇ ਪੰਜ ਉਪ-ਭਾਗ ਹਨ। ਉਪ-ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ ਅਤੇ ਅੱਧਕ ਦੇ ਨੇਮ, ਉਪ-ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਾਰਥਕ, ਵਿਪਰੀਤਾਰਥਕ ਅਤੇ ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਉਪਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਵਾਕ, ਵਾਕੰਸ਼ ਅਤੇ ਉਪ ਵਾਕ, ਉਪਭਾਗ ਚੌਥਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ ਤਰਤੀਬ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਗ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਕ ਸ਼ੁੱਧੀ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਉਪ-ਭਾਗ ਛੇ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੜਲ੍ਹ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੜਲ੍ਹ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਖ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਗੜਲ੍ਹ ਸਬੰਧੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਗੜਲ੍ਹ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੜਲ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੜਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੜ੍ਹਤ ਦੁਆਰਾ ਗੜਲ੍ਹ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਗਜ਼ਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਜ਼ਲ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.1 ਗਜ਼ਲ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ
- 1.2 ਪੰਜਾਬੀ ਗਜ਼ਲ : ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
- 1.3 ਪੰਜਾਬੀ ਗਜ਼ਲ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੁਕਾਅ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਗੁਰਤੇਜ ਕੌਰਵਾਲਾ, **ਪਾਣੀ ਦਾ ਹਾਸ਼ੀਆ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, 2015
- 2.1 ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ
- 2.2 ਕਲਾ ਪੱਖ/ ਤਕਨੀਕ
- 2.3 ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ
- 3.4 ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ
- 3.1 ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ ਅਤੇ ਆੱਧਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨੇਮ
- 3.2 ਸਮਾਨਾਰਥਕ, ਵਿਪਰੀਤਾਰਥਕ ਅਤੇ ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ
- 3.3 ਵਾਕ, ਵਾਕੰਸ਼ ਅਤੇ ਉਪ ਵਾਕ
- 3.4 ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ ਤਰਤੀਬ
- 3.5 ਵਾਕ ਸ਼ੁਝੀ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2012

Semester : IV

BH-PBI-CC- 401

ਮੱਧਕਾਲੀ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਕਾਵਿ
(Madhkali Birtantak Kav)

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਂਸਮੈਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਮੱਧਕਾਲੀਨਤਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਕਾਵਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਕਿੱਸੇ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੇ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੇ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮੱਧਕਾਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾਵਾਂ – ਕਿੱਸਾ ਅਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਰਤਾਂਤ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਕਿੱਸਾ ਅਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਕਾਵਿ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸਾਂਝਾਂ ਅਤੇ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦੇ ਸੰਕਲਪਿਕ ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਕਿੱਸਾ ਅਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਕਾਵਿ : ਸਿਧਾਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
- 1.1 ਮੱਧਕਾਲੀਨਤਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
- 1.2 ਪੰਜਾਬੀ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਕਾਵਿ ਰੂਪ (ਕਿੱਸਾ, ਵਾਰ ਅਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ)
- 1.3 ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਸਾਹਿਤ : ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
- 1.4 ਕਿੱਸਾ, ਵਾਰ ਅਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ : ਅੰਤਰ ਨਿਖੇੜ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਪੁੰਮਣ (ਸੰਪਾ.), **ਪੁਰਨ ਭਗਤ** (ਕਾਦਰਯਾਰ), ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਛਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2003
- 2.1 ਕਿੱਸਾ : ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਵਿਧੀਆਂ
- 2.2 ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ
- 2.3 ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
- 2.4 ਕਥਾ ਸਾਰ
- 2.5 ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖ
- 2.6 ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ (ਸੰਪਾ.), **ਸ਼ਾਹ ਮਹੁੰਮਦ : ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ** ਅਤੇ **ਫਰੰਗੀਆਂ**, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1999
- 3.1 ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
- 3.2 ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਚੇਤਨਾ
- 3.3 ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਿਧੀਆਂ
- 3.4 ਰੂਪਾਕਾਰ ਵਿਲੱਖਣਤਾ
- 3.5 ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ੈਲੀ
- 3.6 ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
2. ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2005
3. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2005
4. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੰਗਨਾਮਾ : ਸਰੂਪ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
5. ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਆਰਸੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ
6. ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਪੁੰਮਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2001
7. ਭੀਮ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਾਹ ਮਹੁੰਮਦ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2006
8. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਖੋਜ ਪਤਿਕਾ (ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਅੰਕ) ਅੰਕ 27, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1997

ਪੰਜਾਬੀ ਗਦਰ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲਹਿਰਾਂ
(Punjabi Gadar Kav ate Krantikari Lehran)

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਂਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਲਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਹੱਤਵ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹੱਤਵ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਭਿੰਨ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਰਚੇ ਗਏ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੜ੍ਹਤ ਰਾਹੀਂ ਸਬੰਧਤ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹਨਾਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਲਹਿਰਾਂ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ
- 1.1 ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ

- 1.2 ਗਦਰ ਲਹਿਰ
- 1.3 ਕੂਕਾ ਲਹਿਰ
- 1.4 ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ
- 1.5 ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਲਹਿਰ
- 1.6 ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

- 2. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਲਿੱਟ (ਸੰਪਾ.), **ਗਦਰ ਕਾਵਿ ਗੁੰਜਾਂ**, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, 2015
- 2.1 ਗਦਰ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ , ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਿਛੋਕੜ
- 2.2 ਗਦਰ ਕਾਵਿ ਦਾ ਸ਼ਿਲਪ ਵਿਧਾਨ
- 2.3 ਗਦਰ ਕਾਵਿ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼
- 2.4 ਡਾਇਸਪੋਰਿਕ-ਚੇਤਨਾ
- 2.5 ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

- 3. ਹਰਸਾ ਸਿੰਘ ਚਾਤਰ, **ਕੂਕਿਆਂ ਦੀ ਵਾਰ (ਕਾਵਿ ਪੁਸ਼ਪਾਂਜਲੀ ਸੰਪਾ.** ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਸਤ) ਐਵਿਸ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, ਦਿੱਲੀ, 2017
- 3.1 ਵਾਰ ਕਾਵਿ ਰੂਪਾਕਾਰਕ ਅਧਿਐਨ
- 3.2 ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ/ ਕਥਾ ਬਿਆਨ
- 3.3 ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ
- 3.4 ਪਉੜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ
- 3.5 ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ

ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰਸਤਕਾਂ

- 1. ਸੁਵਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਕੂਕਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਅਮਰ ਨਾਇਕ, ਲੋਕਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
- 2. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਲਹਿਰਾਂ, ਲੋਕਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
- 3. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਲਿੱਟ, ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਤੇ ਮੁੱਢਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ
- 4. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਲਿੱਟ , ਗਦਰ ਲਹਿਰ : ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ
- 5. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਲਿੱਟ , ਗਦਰ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸ਼ਿਲਪ ਵਿਧਾਨ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ
- 6. ਹਰੀਸ਼ ਕੇ. ਪੁਰੀ, ਗਦਰ ਲਹਿਰ : ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਜਥੇਬੰਦੀ, ਰਣਨੀਤੀ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

Semester : IV
BH-PBI-CC- 403
ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ
(Punjabi Natak)

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਟਕ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਟਕਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਟਕ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਟਕਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਬਾਰੇ ਸੂਝ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਮੁਖ ਝੁਕਾਵਾਂ/ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਟਕਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਟ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੁਆਰਾ ਨਾਟ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਖੇਡਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ : ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ
- 1.1 ਨਾਟਕ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤੱਤ
- 1.2 ਨਾਟਕੀ ਜੁਗਤਾਂ

- 1.3 ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ : ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਮ
- 1.4 ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, **ਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ**, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
- 2.1 ਵਿਸ਼ੈਗਤ ਅਧਿਐਨ
- 2.2 ਨਾਟਕੀ ਜੁਗਤਾਂ
- 2.3 ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ
- 2.4 ਕਥਾਨਕ
- 2.5 ਰੰਗਮੰਚੀ ਸਾਰਬਕਤਾ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ, **ਇੱਕ ਮਾਇਣ ਹੋਰ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2018
- 3.1 ਵਿਸ਼ੈਗਤ ਅਧਿਐਨ
- 3.2 ਪ੍ਰਤੀਕ ਪ੍ਰਬੰਧ
- 3.3 ਨਾਟਕੀ ਜੁਗਤਾਂ
- 3.4 ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ
- 3.5 ਕਥਾਨਕ
- 3.6 ਰੰਗਮੰਚੀ ਸਾਰਬਕਤਾ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ
2. ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟ ਚਿੰਤਨ, ਜੈਨ ਸੰਨਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਰਹਿੰਦ, 1989
3. ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2005
4. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਦੀ ਨਾਟ-ਭੂਮੀ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2002
5. ਕਮਲੇਸ਼ ਉੱਪਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2004
6. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਛੁੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ : ਸਰੂਪ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1987
7. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਛੁੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2011
8. ਨਵਨਿੰਦਰਾ ਬਹਿਲ, ਨਾਟਕੀ ਸਾਹਿਤ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2001
9. ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਨਾਟ-ਚਿੰਤਨ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2009
10. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਦੀ ਨਾਟ ਕਲਾ, ਲੋਕਾਇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1987
11. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ (ਸੰਪਾ.), ਖੋਜ ਪਾਤ੍ਰਕਾ (ਨਾਟਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ) ਅੰਕ 25, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2000

Semester : IV
BH-PBI-SEC- 404

ਫਿਲਮਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਹੁਨਰ : ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ
(Filmsazi Da Hunar : Adhyayan Ate Sikhhlai)

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2
ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

(ਪੇਪਰ : 40, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਂਸਮੈਟ : 10)

ਸਮਾਂ : 2 ਘੰਟੇ

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਪੰਜੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਦੋ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ 5 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਹੁਨਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ੀ, ਕੋਰੀਓਗਰਾਫੀ, ਸਿਨਮੈਟੋਗਰਾਫੀ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਸੰਵਾਦ ਲੇਖਣ ਦੀ ਗਹਿਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫਿਲਮ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਫਿਲਮ ਰਿਵਿਊ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਹੁਨਰ ਵਿੱਚ ਵਿਵਹਾਰਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

- 1 ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ੀ
- 1.1 ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ੀ : ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
- 1.2 ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ੀ : ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਝੁਕਾਅ
- 1.3 ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ੀ : ਅੰਤਰ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

- 2.1 ਨਾਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੋਰੀਓਗ੍ਰਾਫੀ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ
- 2.2 ਕੈਮਰਾਸੈਨ ਜਾਂ ਸਿਨਮੈਟੋਗ੍ਰਾਫਰ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ
- 2.3 ਫਿਲਮਸਾਜ਼ੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ/ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ
- 2.4 ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ
- 2.5 ਫਿਲਮ ਲਈ ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਣ
- 2.6 ਸੰਵਾਦ ਲੇਖਣ
- 2.7 ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀ
- 2.8 ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਜਾਂ ਕਾਸਟਿੰਗ, ਹੈਂਡਲਿੰਗ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਮੜੀ ਦਾ ਦੀਵਾ (ਫਿਲਮ, 1989), ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਡਿਊਸਰ ਰਵੀ ਮਲਿਕ
 - 3.1 ਫਿਲਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ/ ਰਿਵਿਊ
 - 3.2 ਆਧਾਰਤ ਨਾਵਲ (ਮੜੀ ਦਾ ਦੀਵਾ) ਤੋਂ ਫਿਲਮੀ ਰੂਪਾਂਤਰਣ- ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ
 - 3.3 ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ
 - 3.4 ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਬਖਸ਼ਿੰਦਰ, **ਫਿਲਮਸਾਜ਼ੀ**, ਕਲਮਿਸਤਾਨ, 2-ਨਿਊ ਦਿੱਲ ਨਗਰ, ਜਲੰਧਰ, 2010
2. Jasbir Kaur (Dr.), **Punjabi samaj Ate Media**, Publication Bureau, punjabi University, patiala, 2014
3. ਬਲਜਿੰਦਰ ਨਸਰਾਲੀ, **ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ** (ਸਮਕਾਲੀ ਸੰਦਰਭ), ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ

**ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ
(Punjabi Ikangi Ate Viharak Punjabi)**

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਕਲਾਤਮਕ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ/ ਰੰਗਮੰਚੀ ਸਾਰਥਕਤਾ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਇਕਾਂਗੀਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਦੇ ਪੰਜ ਉਪ-ਭਾਗ ਹਨ। ਉਪ-ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਸਾਧਰਣ ਵਾਕ, ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ, ਸੰਯੁਕਤ ਵਾਕ, ਉਪ-ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਤਤਸਮ-ਤਦਭਵ ਸ਼ਬਦ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ, ਉਪਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਸਵਰ ਧੁਨੀਆਂ, ਉਪਭਾਗ ਚੌਥਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਵਿਅੰਜਨ ਧੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਗ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਅਖੰਡੀ ਧੁਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਉਪ-ਭਾਗ ਛੇ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਾਂਗੀ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਬਾਰੇ ਸੂਝ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਮੁਖ ਝੁਕਾਵਾਂ/ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਕਾਂਗੀਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਇਕਾਂਗੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੁਆਰਾ ਇਕਾਂਗੀ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਖੇਡਣ ਦੀ ਤੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

- ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਇਕਾਂਗੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ : ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ
- 1.1 ਇਕਾਂਗੀ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤੱਤ
- 1.2 ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ : ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ
- 1.3 ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.4 ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿਚਲਾ ਅੰਤਰ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ, **ਕੁਆਨੀ ਟੌਸੀ**, ਨਵਯੁੱਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰ, ਦਿੱਲੀ
- 2.1 ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ
- 2.2 ਇਕਾਂਗੀ ਕਲਾ
- 2.3 ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ
- 2.4 ਰੰਗਮੰਚੀ ਸਾਰਬਕਤਾ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ
- 3.1 ਸਾਧਰਣ ਵਾਕ, ਮਿਸ਼ਨਰਤ ਵਾਕ, ਸੰਯੁਕਤ ਵਾਕ
- 3.2 ਤਤਸਮ-ਤਦਭਵ ਸ਼ਬਦ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ
- 3.3 ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਸਵਰ ਧੁਨੀਆਂ
- 3.4 ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਵਿਅੰਜਨ ਧੁਨੀਆਂ
- 3.5 ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਅਖੰਡੀ ਧੁਨੀਆਂ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਡੁੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ : ਸਰੂਪ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1987
2. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ, **ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੀਆਂ ਨਾਟ-ਜੁਗਤਾਂ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2003
3. **ਸਮਦਰਸ਼ੀ**, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2003

Semester : V
BH-PBI-CC- 501
ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ
(Parvasi Punjabi Sahit)

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6
ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150
(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੁਆਲ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਪਰਵਾਸੀ ਚੇਤਨਾ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਪਰਵਾਸੀ ਚੇਤਨਾ/ ਸਮੱਸਿਆ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਇਸਦੇ ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਖ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪਰਿਚੈ ਕਰਾਉਣਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਪਰਵਾਸੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਸੋਚ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ
- 1.1 ਪਰਵਾਸ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
- 1.2 ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਮਸਲੇ

- 1.3 ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵੰਨਰੀਆਂ
- 1.4 ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਸੁਖਪਾਲ, **ਭੁੱਪ ਭੁਪੀਤੇ ਚੇਤਰ ਚੜ੍ਹਾ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2016
- 2.1 ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਤੱਤ ਅਤੇ ਰੂਪਾਕਾਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
- 2.2 ਪਰਵਾਸੀ ਚੇਤਨਾ
- 2.3 ਕਾਵਿ ਕਲਾ
- 2.4 ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ
- 2.5 ਕਾਵਿ ਸਰੋਕਾਰ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਸੰਤੋਖ ਧਾਲੀਵਾਲ, **'ਤੇ ਕਾਨੂੰ ਮਰ ਗਿਆ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ
- 3.1 ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਤੱਤ ਅਤੇ ਰੂਪਾਕਾਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
- 3.2 ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
- 3.3 ਕਥਾ ਜੁਗਤਾਂ
- 3.4 ਪਰਵਾਸੀ ਚੇਤਨਾ
- 3.5 ਨਸਲਵਾਦ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਅਕਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ : ਨਵੇਂ ਪਾਸਾਰ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
2. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
3. ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ : ਨਸਲਵਾਦੀ ਪਰਿਪੇਖ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ,
4. ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮਸਲੇ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2004
5. ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਹਿਰੂ, ਪੰਜਾਬੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਹਿਤ, ਲੋਕਾਇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1998
6. ਦੇਵਿੰਦਰ ਚੰਦਨ, ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮਸਲੇ, ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ
7. ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਮੁੱਲ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਮਦਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ, 1999
8. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬਿਰਤਾਂਤ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2005
9. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ, ਖੋਜ ਪਤਿੰਕਾ (ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ) ਅੰਕ 40, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2000
10. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2011
11. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2011

ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ, ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ
(Sahit Sidhant, Bharti ate Unani Kav Shastar)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਬਾਰੇ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਯੂਨਾਨੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਬਾਰੇ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦਾ ਬੋਧ ਹਾਸਲ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸੰਕਲਪਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਸਾਹਿਤ : ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ
- 1.1 ਸਾਹਿਤ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ
- 1.2 ਸਾਹਿਤ : ਸੂਖਮ ਕਲਾ
- 1.3 ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ
- 1.4 ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ
- 2.1 ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ
- 2.2 ਰਸ ਸਿਧਾਂਤ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ
- 2.3 ਅਲੰਕਾਰ ਸਿਧਾਂਤ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ
- 2.4 ਧੁਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਕਤੀਆਂ
- 2.5 ਰੀਤੀ ਸਿਧਾਂਤ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਕਲਪ
- 2.6 ਵਕੋਕਤੀ ਸਿਧਾਂਤ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਕਲਪ
- 2.7 ਔਰਤਾਂ ਸਿਧਾਂਤ : ਮੂਲ ਧਾਰਨਾਵਾਂ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਯੂਨਾਨੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ
- 3.1 ਪਲੈਟੋ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸਿਧਾਂਤ
- 3.2 ਅਰਸਤੂ ਦਾ ਡ੍ਰਾਸਟੀ ਸਿਧਾਂਤ
- 3.3 ਪਲੈਟੋ ਤੇ ਅਰਸਤੂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨਿਖੇੜ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦਵੇਸ਼ਵਰ, ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ : ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2005
2. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਅਰਸਤੂ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਐਸ ਚਾਂਦ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਦਿੱਲੀ
3. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
4. ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2005
5. ਗਨਪਤੀ ਚੰਦਰ ਗੁਪਤ, ਭਾਰਤੀਯ ਔਰ ਪਾਛਚਾਤਯ ਕਾਵਯ ਸਿਧਾਂਤ, ਲੋਕ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅਲਾਹਾਬਾਦ
6. ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ ਜੱਗੀ, ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ, 1981
7. ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਰਖ, ਵਰਲਡ ਬੁੱਕ ਸੈਂਟਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 1989
8. ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੱਛਮੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2014
9. ਨਗੋਂਦਰਾ, ਰਸ ਸਿਧਾਂਤ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, ਦਿੱਲੀ, 1969
10. ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 1998
11. ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਆਹੂਜਾ, ਅਰਸਤੂ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 1981
12. ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਆਹੂਜਾ, ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ

Semester : V
BH-PBI-DSE- 503

ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ
(Bharti Sahit)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ, ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਨਾਵਲ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਵਲਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ, ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਣਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਇਸਦੇ ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਸਿਧਾਂਤ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.1 ਅਨੁਵਾਦ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ
- 1.2 ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

- 1.3 ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ
- 1.4 ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੱਖ ਰੁਸ਼ਾਨ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਬਲਬੀਰ ਮਾਧੋਪੁਰੀ, (ਅਨੁ. ਅਤੇ ਸੰਪਾ.), **ਮਿੱਟੀ ਬੋਲਦੀ ਹੈ** (ਪਹਿਲੀਆਂ ਦਸ ਕਹਾਣੀਆਂ), ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ, 2014
- 2.1 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਗਤ ਅਧਿਐਨ
- 2.2 ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ
- 2.3 ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ
- 2.4 ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਲਵਲੀਨ ਜੌਲੀ (ਅਨੁ.), **ਸੰਸਕਾਰ** (ਮੂਲ ਲੇਖਕ ਯੂ. ਆਰ ਅਨੰਤਮੂਰਤੀ), ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 1997
- 3.1 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਗਤ ਸਰੋਕਾਰ
- 3.2 ਗਲਪੀ ਸੰਗਠਨ
- 3.3 ਕਥਾਨਕ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ
- 3.4 ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ
- 3.5 ਸਮਾਜਿਕ-ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ : ਤੁਲਨਾ ਤੋਂ ਸੰਵਾਦ ਤੱਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਡਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2002
2. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1990

Semester : V
BH-PBI-DSE- 504
ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ
(Vishav Sahit)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੈਡਿਟ : 6

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ, ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਰੰਗਮੰਚੀ ਸਾਰਬਕਤਾ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਟਕ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਟਕਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ, ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਣਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਇਸਦੇ ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.1 ਸਾਹਿਤ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰੂਪ

- 1.2 तੁਲਨਾਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
- 1.3 ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ
- 1.4 ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ, ਵਿਸ਼ਵ ਕਵੀ - ਬੈਖਤ ਤੇ ਲੋਰਕਾ : ਚੋਣਵੀਂ ਕਵਿਤਾ, ਐਚ. ਕੇ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ (ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਪੰਜ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ)
- 2.1 ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ
- 2.2 ਬੈਖਤ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਕਲਾ
- 2.3 ਲੋਰਕਾ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਕਲਾ
- 2.4 ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਜੁਗਤਾਂ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ (ਅਨੁ.) **ਅੱਗ ਦੇ ਕਲੀਰੀ**, ਲੋਕਰਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2002
- 3.1 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਗਤ ਅਧਿਐਨ
- 3.2 ਨਾਟ ਜੁਗਤਾਂ
- 3.3 ਰੰਗਮੰਚੀ ਸਾਰਬਕਤਾ
- 3.4 ਡਾਇਲਾਗ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ : ਤੁਲਨਾ ਤੋਂ ਸੰਵਾਦ ਤੱਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਡਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2002
2. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1990

Semester : V
BH-PBI-GE- 505

**ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ
(Haryana Da Punjabi Sahit Ate Viharak Punjabi)**

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਂਸਮੈਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ/ ਸਾਰ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਨਾਵਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ/ ਸਾਰ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਵਲਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਦੇ ਪੰਜ ਉਪ-ਭਾਗ ਹਨ। ਉਪ-ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਰ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਉਪ-ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪਭਾਸ਼ਾ, ਉਪਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਉਪਭਾਗ ਚੌਥਾ ਵਿੱਚ ਪੁਆਧੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਪਭਾਗ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਆਧੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ (ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਦੇ ਮਾਝੀ ਜਾਂ ਮਲਵਈ ਰੂਪ) ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਉਪ-ਭਾਗ ਛੇ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਇਸਦੇ ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੱਖ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੁਆਰਾ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸੂਝ ਬਣੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ, ਸਮਝਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

- ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਡਾ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, **ਤੇਰੇ ਮੇਰੇ ਬੋਲ**, ਨਵਰੰਗ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਸਮਾਣਾ, 2017
- 1.1 ਕਵਿਤਾ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ
- 1.2 ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ : ਜਨਮ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ
- 1.3 ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ
- 1.4 ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ
- 1.5 ਮੂਲ ਸਰੋਕਾਰ
- 1.6 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਹੰਸ, **ਕਾਲੀ ਕਥਾ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
- 2.1 ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ : ਜਨਮ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ
- 2.2 ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਸਰੋਕਾਰ
- 2.3 ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ
- 2.4 ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ
- 2.5 ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ
- 2.6 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ
- 3.1 ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪਭਾਸ਼ਾ
- 3.2 ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ
- 3.3 ਪੁਆਧੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
- 3.4 ਪੁਆਧੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ (100 ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹਨ)

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, **ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ**, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ
2. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਸੋਵੀ (ਸੰਪਾ.), **ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਯੋਗਦਾਨ ਹਰਿਆਣਾ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ**
4. ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਕੌਸ਼**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
5. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਣ**, ਗਗਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਰਾਜਪੁਰਾ, ਪਟਿਆਲਾ, 2006
6. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, **ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ**, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2011

ਪੁਆਪੀ ਸ਼ਬਦ

1.	ਛੋਕਰੀ	ਕੁੜੀ
2.	ਛੋਕਰਾ	ਮੁੰਡਾ
3.	ਮੁਝੇ	ਸਾਡੇ
4.	ਮੁਆ	ਸਾਡਾ
5.	ਬੁਆ	ਤੁਹਾਡਾ
6.	ਬੁਝੇ	ਤੁਹਾਡੇ
7.	ਬੁਮੈਂ	ਤੁਸੀਂ (ਬਹੁਵਚਨ)
8.	ਬਾਰ	ਦਰਵਾਜ਼ਾ
9.	ਬਾਰ	ਦਿਨ
10.	ਬੀਸ	ਬਉਲੀ
11.	ਕਟੂੜ	ਕੱਟੀ / ਕੱਟਾ
12.	ਸੰਝ	ਸ਼ਾਮ / ਆਘਣ ਵੇਲਾ
13.	ਭਾਪਾ	ਬਾਪੂ / ਪਿਚ
14.	ਬਾਬਾ	ਦਾਦਾ
15.	ਡੌਲ	ਵੱਟ
16.	ਬੌਲ	ਝੱਲ / ਕਮਲ
17.	ਜੂਣ	ਵੇੜ
18.	ਤੰਦਾ	ਲੰਮੀ ਵੇੜ
19.	ਗੁਆਰਾ	ਗੁਹਾਰਾ
20.	ਪਾਬੀ	ਪਾਬੀ
21.	ਮੋਗਰੀ	ਬਾਪੀ
22.	ਦਿਨਛਿਪਾ	ਸੰਝ / ਦਿਨਛਲੇ
23.	ਸੌਣ	ਸਾਊਣ
24.	ਰੌਣ	ਰਾਵਣ
25.	ਭਾਈ	ਭਰਾ / ਵੀਰ
26.	ਉਨਕੇ	ਉਹਨਾਂ ਦੇ
27.	ਸ਼੍ਰਿਆਰ	ਹੁਸ਼ਿਆਰ / ਚਲਾਕ
28.	ਡਾਮਾ	ਉਡਾਊਣਾ / ਉਡਾਊਂਦਾ
29.	ਤਸਲਾ	ਬੱਠਲ
30.	ਲੇਹੈ / ਲੇਬਾ	ਲੈਂਦਾ / ਲੈਂਦੀ
31.	ਦੇਹੈ	ਦਿੰਦਾ ਹੈ / ਦਿੰਦੀ ਹੈ
32.	ਊਐਂ	ਐਵੇਂ
33.	ਸੂਹਰ	ਚੱਜ

34.	ਛਿਲਾ	ਜਣੇਪਾ
35.	ਜਿਤਰਾਂ/ ਜੀਕਣ	ਜਿਵੇਂ/ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
36.	ਬਲੈਤੀ	ਵਲੈਤੀ
37.	ਸਤਾਜ਼	ਊਸਤਾਦ/ਗੁਰੂ
38.	ਸਤਾਬੀ	ਛੇਤੀ/ ਜਲਦੀ
39.	ਕਸੋਭਲਾ	ਭੈੜਾ/ ਕਰੂਪ
40.	ਤੰਦਾ/ ਦੰਦਾ	ਹੱਦ (ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੱਦ)
41.	ਤਲਾ	ਹੇਠਾਂ/ ਥੱਲੇ
42.	ਤਲੌਆ/ਛੱਪੜ/ਜੌਹੜ/ ਟੋਭਾ	ਤਲਾਆ/ਛੱਪੜ
43.	ਖਾਲ	ਖਾਲ
44.	ਪਟੁਆਰੀ	ਪਟਵਾਰੀ
45.	ਗਠੇ	ਗੰਡੇ/ ਪਿਆਜ਼
46.	ਲੂਸਣ	ਲੂਸਣ
47.	ਲੰਬਾਰੀ	ਅਲਮਾਰੀ
48.	ਲੁੰਡਾ	ਕੜਾਹੀ
49.	ਜਾਰ	ਹਜਾਰ
50.	ਕੂਆ	ਖੂਹ
51.	ਬੈਗਰੂ	ਵਾਹਿਗੁਰੂ
52.	ਤੀਮੀਂ	ਤੀਵੀਂ/ ਜਨਾਨੀ
53.	ਮੈਸ	ਮੱਝ
54.	ਗੈਂ	ਗਉ/ ਗਾਂ
55.	ਬੈੜੀ	ਗਾਂ (ਅਣਸੂਈ)
56.	ਬਛੀਕਾ	ਵੱਛਾ
57.	ਪੱਲੀ	ਪੱਲੀ
58.	ਕੈਬਟੀ	20/25 ਡੁੱਟ ਛੂੰਘੀ ਬੰਬੀ
59.	ਮੌਸ	ਮੱਸਿਆ
60.	ਸਕਰਾਂਤ	ਸੰਗਰਾਂਦ
61.	ਝੁੱਕਰੀਆਂ	ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ/ ਅਹੋਈ ਅਸ਼ਟਮੀ
62.	ਗੁਰਬੜੇ	ਵਾਲਮੀਕ ਜੈਯੰਤੀ ਜਿਸ ਦਿਨ (ਗਾਤ ਨੂੰ) ਲੋਕ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਮੋਰੀਆਂ ਕੁੱਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੀਵੇ ਬਾਲ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ ਹਨ
63.	ਤੁਾਤੜੇ	ਬਹਾਨੇ/ ਉਸਟੰਡ
64.	ਤਨੂੰ	ਤੈਨੂੰ
65.	ਮਾਨੂੰ	ਸਾਨੂੰ
66.	ਗਾਤ	ਪਿੰਡਾ/ ਸਰੀਰ
67.	ਗੋਹਰ/ ਗੁੰਗੀ	ਕੱਚਾ ਪਹਾ/ ਪਹੀ
68.	ਰੜਾਟ/ ਰੂਟ	ਚੀਕਾਂ/ ਰੌਲਾ

69.	ਤੁਰਬਤ	ਸਮਾਧ
70.	ਲਬਾ	ਨੇੜੇ/ ਕੋਲ
71.	ਨੀਮਾਂ	ਨਿਵਾਣ/ ਬੱਲੇ
72.	ਤਾਗਤ	ਤਾਕਤ/ ਜ਼ੋਰ
73.	ਜਿੱਕਰ	ਜਿਵੇਂ/ ਜਿੱਦਾਂ
74.	ਮਬੈਲ	ਮੇਬਾਈਲ
75.	ਗੈਲ	ਨਾਲ
76.	ਖੁਆਸਾ/ ਖੁਆਸੀ	ਜਿਆਦਾ
77.	ਗੌਆ/ ਗੌਂ	ਪਿੰਡ
78.	ਯੋਹ	ਇਹ
79.	ਕਹਾਂ	ਕਿੱਥੇ
80.	ਜਹਾ	ਜਾਂਦਾ
81.	ਆਬਾ	ਆਊਂਦਾ
82.	ਜਾਡਾ	ਠੰਡ/ ਸਿਆਲ
83.	ਕਾਮਜਾਬ/ ਕਾਮਆਬ	ਕਾਮਯਾਬ/ ਸਫਲ
84.	ਭੂਆਜੀ	ਸਬਜੀ/ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਭਾਜੀ
85.	ਦੈਹੈਂਗੇ	ਦੇਵਾਂਗੇ
86.	ਲੈਹੈਂਗੇ	ਲਵਾਂਗੇ
87.	ਇਬ	ਹੁਣ
88.	ਕਦਨੂੰ	ਕਦੋਂ
89.	ਬੂਆ	ਭੂਆ
90.	ਗੋਖੜ	ਗਾਂ
91.	ਕਨੀ	ਵੱਗ (ਮੱਝਾਂ, ਗਾਵਾਂ ਦਾ)
93.	ਜੰਨ	ਜੰਝ/ ਬਰਾਤ
94.	ਬਾਸਤਾ	ਲਈ
95.	ਲੰਬੜਦਾਰ	ਨੰਬਰਦਾਰ
96.	ਮ੍ਰਿਤਬਰ	ਆਗੂ/ ਮੌਜਿਜ਼
97.	ਤੁਰੂਲਾ	ਟੂਰਾ (ਪੱਗ ਦਾ)
98.	ਸਾਫ਼ਾ	ਪੱਗ
99.	ਟਰੈਗਟਰ	ਟੈਕਟਰ
100.	ਫੱਬਾ	ਸਜਦਾ/ ਜਚਦਾ

(ਨੋਟ : ਪੁਆਧੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲੈਕਚਰਾਰ (ਪੰਜਾਬੀ), ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਉਦੈਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਬਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ)

Semester : VI
BH-PBI-CC- 601

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ
(Pakistani Punjabi Sahit)

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਂਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੈਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਸਮੱਸਿਆ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੈਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਇਸਦੇ ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪਰਿਚੈ ਕਰਾਉਣਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਨ-ਜੀਵਨ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਸੋਚ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
 - 1.1 ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦਾ ਮਸਲਾ
 - 1.2 ਵੰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ
 - 1.3 ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਅਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ

- 1.4 ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.5 ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ, **ਕਾਵਿ-ਕਣੀਆਂ** : ਵਾਖਿਓਂ ਪਾਰ ਦੀਆਂ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, 2011
- 2.1 ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ : ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ
- 2.2 ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ
- 2.3 ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ
- 2.4 ਕਲਾਤਮਕ ਪੱਖ
- 2.5 ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਮਕਸੂਦ ਸਾਕਿਥ, **ਤੁੰ ਘਰ ਚਲਾ ਜਾ**, ਸੰਗਮ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, 2018
- 3.1 ਵਿਸ਼ੇਗਤ ਸਰੋਕਾਰ
- 3.2 ਕਥਾਤਮਕ ਜੁਗਤਾਂ
- 3.3 ਬਿਰਤਾਂਤਰ ਵਿਧੀਆਂ
- 3.4 ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਖੋਜ ਪਤਿੰਕਾ (ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ) ਅੰਕ 37, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2000
2. ਇੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.) , ਸ਼ਬਦ ਬੁੰਦ (ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਹਰਿਆਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, 2001
3. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ ਅਤੇ ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2001
4. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਗਗਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਰਾਜਪੁਰਾ, 1998
5. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜਾਇਜ਼ਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2006
6. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਇੱਕ ਪਰਿਚਯ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1998
7. ਜਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2001

Semester : VI
BH-PBI-CC- 602
ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ
(Punjabi Aalochana : Sidhant ate Vihaar)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6
ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150
(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਕਾਂ ਬਾਰੇ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੌਜਾ ਵਿੱਚ ਰੂਪਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਕਾਂ ਬਾਰੇ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਵਾਂ ਦਾ ਬੋਧ ਹਾਸਲ ਕਰਾਉਣਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ : ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ
- 1.1 ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ : ਆਰੰਭ ਤੇ ਵਿਕਾਸ
- 1.2 ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- 1.3 ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ : ਦਸ਼ਾ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਕ
- 2.1 ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ
- 2.2 ਨਜ਼ਮ ਹੁਸੈਨ ਸੱਯਦ

- 2.3 ਅਤਰ ਸਿੰਘ
- 2.4 ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ
- 2.5 ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ
- 2.6 ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

- 3. ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪਵਾਦੀ ਆਲੋਚਕ
- 3.1 ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ
- 3.2 ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਕੰਵਰ
- 3.3 ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ
- 3.4 ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

- 1. ਖੋਜ ਪੱਤ੍ਰਕਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

Semester : VI
BH-PBI-DSE- 603
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਲਿੱਪੀ ਅਤੇ ਪਿੰਗਲ-ਅਰੂਜ਼
(Punjabi Bhasha, Lippi Ate Pingal-Arooz)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੈਡਿਟ : 6
ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150
(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਂਸਮੈਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਬਾਰੇ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੌਜਾ ਵਿੱਚ ਪਿੰਗਲ ਤੇ ਅਰੂਜ਼ ਬਾਰੇ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਲਿੱਪੀ ਅਤੇ ਪਿੰਗਲ-ਅਰੂਜ਼ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦੇ ਜਨਮ, ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਉੱਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਬਣੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਗਲ-ਅਰੂਜ਼ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ : ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ
- 1.1 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਮਿਲਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਮਤ
- 1.2 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ
- 1.3 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਪਏ ਦੂਜੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ
- 1.4 ਸਵਰ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ : ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ
- 2.1 ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦਾ ਜਨਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
- 2.2 ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਉੱਚਿਤਤਾ

- 2.3 ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ
- 2.4 ਲਗਾਂ ਅਤੇ ਲਗਾਖਰ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

- 3. ਪਿੰਗਾਲ-ਅਰੂਜ਼
- 3.1 ਪਿੰਗਾਲ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ
- 3.2 ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਛੰਦ : ਕੌਰਜ਼ਾ, ਬੈਂਤ, ਦੋਹਰਾ, ਚੌਪਈ
- 3.3 ਗਜ਼ਲ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰੂਪ
- 3.4 ਕਾਫੀਆ, ਰਦੀਡ, ਮਤਲਾ, ਮਕਤਾ, ਸ਼ੇਅਰ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

- 1. ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 1983
- 2. ਜੇ. ਬੀ. ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਜਨਮ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1972 (ਦੂਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ)
- 3. ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ : ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਡਮੀ, ਜਲੰਧਰ, 1988

Semester : VI
BH-PBI-DSE- 604

ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੰਤਾਪ ਉੱਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ
(Desh Vand ate Punjab Santap Uppar Punjabi Sahit)

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ/ ਪੰਜਾਬ ਸੰਤਾਪ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ, ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਨਾਵਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ/ ਵਿਸ਼ਾ/ ਸਮੱਸਿਆ, ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਵਲਕਾਰਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ/ ਵਿਸ਼ਾ/ ਸਮੱਸਿਆ, ਕਾਵਿ ਕਲਾ/ ਕਾਵਿਕ ਜੁਗਤਾਂ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੰਤਾਪ ਪਿੱਛੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਕਾਰਨਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੰਤਾਪ ਪਿੱਛੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਕਾਰਨਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੰਤਾਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਏਕੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਦੇਸ਼ ਵੰਡ/ ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ : ਪ੍ਰਸ਼ਿਤੀਆਂ, ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ
- 1.1 ਹਿੰਦ-ਪਾਕਿ ਵੰਡ ਦੇ ਕਾਰਨ
- 1.2 ਦੇਸ਼-ਵੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ/ ਨਤੀਜੇ
- 1.3 ਦੇਸ਼-ਵੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਹਿਤ : ਸੰਖੇਪ ਜਾਇਜ਼ਾ
- 1.4 ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਾਰਨ
- 1.5 ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ
- 1.6 ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਹਿਤ : ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ਾ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, **ਪਿੰਜਰ**, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ
- 2.1 ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ/ ਮੂਲ ਸਮੱਸਿਆ
- 2.2 ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦਾ ਵਰਣਨ
- 2.3 ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਅੰਰਤ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ
- 2.4 ਬਿਰਤਾਂਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, **ਧੋਲ ਧਰਮ ਦਇਆ ਕਾ ਪੂਤ**, ਨੀਲਾਂਬਰ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1986
- 3.1 ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ : ਕਾਵਿ ਰੂਪਾਂਤਰਣ
- 3.2 ਮੂਲ ਸਰੋਕਾਰ
- 3.3 ਕਾਵਿ ਜੁਗਤਾਂ
- 3.4 ਬਿੰਬ ਵਿਧਾਨ
- 3.5 ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ, ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, 2000
2. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ, ਮਸਲੇ ਗਲਪ ਦੇ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1992
3. ਨਿਰੰਜਨ ਤਸਨੀਮ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਮੁਹਾੰਦਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 1980

Semester : VI
BH-PBI-GE- 605

**ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ
(Pakistani Punjabi Natak Ate Viharak Punjabi)**

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 6

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 150

(ਪੇਪਰ : 120 ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30)

ਨੋਟ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 30 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।
3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਦਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੁਆਲ ਨਾਟਕ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ੇ/ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਧਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਨਾਟਕਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੀਚੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਦਸ-ਦਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਚੌਥਾ ਦੇ ਪੰਜ ਉਪ-ਭਾਗ ਹਨ। ਉਪ-ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਲਿੱਪੀ, ਉਪਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਲਿੱਪੀ ਦੇ ਸਬੰਧ, ਉਪ-ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ, ਉਪਭਾਗ ਚੌਥਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਅਤੇ ਉਪਭਾਗ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ : ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਨਿਖੇੜ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਉਪ-ਭਾਗ ਛੇ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਇਸਦੇ ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਾਟਕਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪਰਿਚੈ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ (Course Outcomes)

- ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਟਕਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਨ-ਜੀਵਨ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਸੋਚ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ

1. ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ : ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ
- 1.1 ਨਾਟਕ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤੱਤ
- 1.2 ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵੰਨਰੀਆਂ
- 1.3 ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ : ਆਰੰਭ ਤੇ ਵਿਕਾਸ
- 1.4 ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਅ / ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ

2. ਸ਼ਾਹਿਦ ਨਦੀਮ, **ਭੁਲ੍ਹਾ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ
- 2.1 ਵਿਸ਼ਾ / ਮੂਲ ਸਮੱਸਿਆ
- 2.2 ਨਾਟ ਕਲਾ, ਜੁਗਤਾਂ, ਕਥਾਨਕ
- 2.3 ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਚੇਤਨਾ
- 2.4 ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ
- 2.5 ਰੰਗਮੰਚੀ ਸਾਰਬਕਤਾ

ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ

3. ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ
- 3.1 ਲਿੱਪੀ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ
- 3.2 ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲਿੱਪੀ ਦੇ ਸਬੰਧ
- 3.3 ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ
- 3.4 ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ
- 3.5 ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ : ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਨਿਖੇੜ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਖੋਜ ਪੱਤ੍ਰਕਾ (ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
2. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ
3. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਪੀਮਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਗਗਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਰਾਜਪੁਰਾ
4. ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ